

ՀԱՐՑ - ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՔ

ՀԱՌԵՎՈՅ ԵԿԵԼԵՑԱԿԱՆ ՄԸ ՀԵՏԵԽՈԱԼ,
ՀԱՐՑՈՒՄՆԵԲԸ ԿԸ ԴՐԿԵ ՄԵԶԸ.

- Ա. Խնչո՞ւ մեր Եկեղեցոյ մէջ Ցովիաննու
Յայնուրիւնը չի կարգացուի:
- Բ. Խնչո՞ւ հիւսնդաց իւղով ծօռքիւնը զանց
կ'ընենք:
- Գ. Խնչո՞ւ Ասուած մարգարենեն միայն
Եզեկիլը Շիրդի Մարգոյ կը կոչէ:
- Դ. Խնչո՞ւ Առաջաւորաց Պահոց օրերուն Ս.
Գրոց ընթեցուածք չունենք:
- Ե. Խնչո՞ւ նախատօնակներու միջոցին «Հարց,
ին գործառներ չենք կարդար:
- Զ. Խնչո՞ւ Շփառք ի բարձունածի երկրաց
մասին օրինենալ Տեր ուսո՞ն երիշու
կը կրկնենք:
- Է. Խնչո՞ւ ձառնու Երեխ Ժամերուն մէջ Եր-
րոցուրիսան Երեխ անձները իրենց սո-
վորական կարգով չեն յիշուիր:

Կը պատասխանենք համառօքի.

- Ա. Ճայախոնութիւնը բոլոր Եկեղեցիներու
Ս. Գրոց կանոնին մէջ ամենէն ուշ մասած գիրքե-
րէն մին է: Նախական Եկեղեցին տեսակ մը
խրուտ ունեցած է անոր շատ խօրդապահա-
կան մթութիւն: Այսպէս է ամեն մեր մէջ ևս ու
թէեւ ծագէն խօրդապահած է ամեկա հայե-
րէնի, բայց կ'երեւի թէ այդ թարգմանութիւնը
մասնաւորի մը կորէ եղած էր իրու անձնա-
կան հետաքրքրութեան կամ ուսումնարութեան
դորժ, ինչպէս բաւական կըն դարեկն եղած էին
անվաերական գիրքեցաւ ալ թարգմանութիւննե-
րը: Առոր համար է որ այդ կի թարգմանութիւ-
նը՝ կործածածեւն պատճառաւ ընդհանրացած
ՀԱՅԱՂՊ, զրիթէ անյատացած էր, եւ ներսէս
Լամբրուսիքի Երկրորդ անամաթ թարգմանեց գային:
Լամբրուսիքին զայն մեր մէջ է սկ կանոնականաց-
նենք շամքին արդինքն այն եկաւ: որ այնու-
նեսէ մշտ մաս կազմեց Հայ Աստուածաշնչնին,
բայց չի գրաւեցաւ Եկեղեցական ընթերցուած-
ներս կարգին մէջ, բայց Եկեղեցւոյ մէջ չկար-
գացուիլը Հապացուցաներ թէ չենք ընդունիր ա-
նոր աստածանչնականութիւնը: մեր ընդունած
Աստուածաշնչնը իր ամբողջութեամբ չի կար-
գացուիր Եկեղեցւոյ մէջ: իսկ կան գիրքը ալ
որ թէն: կը կարգացուին Եկեղեցւոյ մէջ, բայց
արդրաց են Ս. Գրոց կանոնին: Պարտափ ֆու-
զին մէջ (Ո. զար) ուր գերինապէս պաշտամակա-
նացաւ Հայ Աստուածաշնչի կանոնը, յիշուած է
Յայախոնութեան գիրքն ալ, Սեր այժմ ունեցածը
Լամբրուսիքի թարգմանութիւնն է: Յետոյ է որ
վերատառուեցաւ կըն թարգմանութիւնը:

Բ. Հիւանդաց օծութեան իւղին կին կանոնը
մեր մէջ վաղուց չէ գործադրուած՝ հաւանաբար
Հոգեթօսական եւ բնախօսական պատճառներով:
այսինքն հիւանդին երկիւղի տպաւորութիւն չը
տալու եւ մարմաւապէս անհանդիսա շնչելու հա-
մար զայն: ու բաւական համարած իրարութեաց
գործադրել Ենթակային զրայ, աղօթելով միայն
և ձեռք գնելով, ըստ պատուերի առաքեալին:

Գ. Ամրդի Մարդոյց, Սուրբ Գրոց լեզուով
կը նշանակի մարդկայի ընաւորին սնենող էա-
կը, մարզը, իրդ եղակին է սորդի մարդ-
կան նշանակիին նէ միայն նզեկիէլի, այլ Ս. Գրոց
բարոր մասերուն մէջ զործածուած է ան այդ իմաս-
տով: Եթէ, միւս մարգարէները, իրենց գիրքե-
րուն մէջ, Աստուածէն կամ ինքնին՝ առանց որոշ
կաշականի կամ բարձրապէս իրենց առանովը կամ
իրենց Նոր կամ ծննդավայրին անսնունդի կ'ան-
ուանուին, իսկ նզեկիէլ միւտ Ամրդի Մարդոյց կը
կոչուի: ատիկա ուրախ մեխանանութեան ա-
ռաքիայ պէտք չէ ըլլայ, և առ առաւեն պէտք
է մատանարութիւնի իրունք քրքին նեղանեակին սնպական
յանկարանութիւնն էսկ այդ մակդիրի Սիսուսի
համար եւս զործուած պարագային՝ իր մարդկա-
ցին բնութեան առանցիւն նկատակելով ան կը
նշանակի նկատարեալ զերազանց մարզը ինչպէս
ասուուածային բնութեան տեսակետով բուսուած
Ամրդի Աստուածոյցն կը նշանակէ կատարեալ Աս-
տուածա:

Դ. Աստուածաշունչի և մասնաւորապէս Ա-
ւետարանի ընթերցումը Եկեղեցական պաշտա-
մունքի մէջ անկատուի պատճենութիւնն հո-
գեկան ընթերցանքի եւ հոգեսր միմիթարութեան: Ասո-
ր համար է որ մեծ տօնական օրերուն յաճա-
խակէց կը ինքնին այդ ընթերցումները, ու Յի-
նանց օրերուն ևս, մատանարութիւնը առաջատ է
երեկոյ, առուսազն չորս համարածները կը կար-
գացուին Աւետարանաներէն: Այդ ընթերցանքէն եւ
միմիթարութեան Եկեղեցին կը թուր կամա զը-
գել ինքպինքը կարգաւոյ Աւետարան՝ բռն ա-
պաշարութեան, ինչպէս Քատանորդաց, ևն:
օրերուն, եւ բաւականանալով միմիթային պապշ-
խարութեան երգերով և ընթերցուածներով, իսկ
առաջարարաց ապաքի օրերուն, արոնք պահեցու-
թութեան ամենէն կանուի հաստատուած եւ ա-
մենէն իսխս պահուած օրերնեն մեր մէջ, նոյն
այդ փիուսուով լըներ Ս. Գրոցական ոչ մէջ ըն-
թերցուու:

Ե. Աշեցին գործատան առաւտուն երգուիլը
հետեւանքն է ան սովորութեան, որով ի հնումն
այդ միջոցին կը կարգացուէր «Յօհնեալ ես Տէր»
գոխին գործք Տետան գՏէրոյ Յետոյ այս սովո-
րութիւնը զերցաւ, բայց գործատան երգեցածն-
քը մնաց, իսկ նախատօնակին՝ որովհետեւ Փոխը
ընաւ իսկ չի կարգացուիր, գործատունն ալ չ'երգ-
ուիր:

Զ. Շփառք ի բարձունասի Երկրորդ մասին
մէջ, Ամրդնեալ Ֆէր, ուսո՞ն ինչ զարգարութիւնն
քոյ ըստ Խոսքով Անձնացիի Երից կը կրկնաւ,
նման սերովէից սրբաւացութեան, ի զէմս Որդ-

ւոյն Աստուծոյ, որ արգարարութիւն եղաւ մեղի և արգարացոց մեր մեջապար ընութիւնը խախին միջոցաւ, իր ողորմութեան ձրի խորհներովլի:

Հ. Օրուան ինը ժամերգութիւններէն իւրաքանչիւր ուղղուած է ի զէմ ծրբորդութեան երեց անձերէն մէկուն, իւրաքանչիւրին երեցական բարիչուումլի: Այդ յատկացաւմները կատարուած են իւրաքանչիւր անձի խորհներըն եւ ժամերգութեան պարագայական էտութեան մէջ նկատուած համաձայնութեան մը համեմատ: Ասոր համար է որ ժամերգութեանց ընթացքին համա Երրորդութեան անձերուն աղօրդական կարգը չի պահուիր միշտ:

ԽՄԲ.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն Է Ռ Ի Ե Ր

Անցեալ Փետրաւար ամսուան ընթացքին, Ս. Աթոռոյ Տնօրին ժողովը եօթ, իր կոօն. Պետ. Խնամբը՝ չորս անգամներ նիստ ունեցաւ:

● Դ. 20 Յուն. — Ս. Ծննդեան Մեհերցին առիթի Ս. Պատրիարքը քարոզեց Մայր Համարին մէջ, նույն էւ մարդոց համար ձնող Աստուծոյն հաւատագովը մենոնց մարդոց կանաքին խորհուրդը յանուան հանդ առաջ քրիստուքական համահակառակ պարագայական մասնակիւր կամաց կայսերական կայսերին իր կամ մեծագույն մէջ գոյն առաջնորդութեան մասնականալով: Աւ իր այդ, աշխարհի վրայ հետած անուններուն անձնն մեծն ու սուբը մատնաշեց Ցիոնուի անունը, առան առջ ճանկի կազմա լուսոր երկանու անհետացն ետքն ալ, իր առեն պատմութեան մէջ գործք կամ յիշատակարանի մը կամ գերեզմանի մը վրայ անմահանալով: Աւ իր այդ, աշխարհի վրայ հետած անուններուն անձնն մեծն ու սուբը մատնաշեց Ցիոնուի անունը, առան առջ ճանկի կազմա լուսոր երկանու անհետացն ետքն ալ, այդինք:

● Կտի 20 Յուն. — Սայր Տաճարին մէջ քարոզեց Ս. Պատրիարքը այս այլ մեջու կամ Անդիքին և նույն Տեղիկապուները, Լատին Պատրիարքարանի Փոխանորդ Աստիճանուագործ, ընկերուաց վարապահուներուի: Ֆրանչիսկանց Մեծաւորը և Առաջիկայից ծաղկուր, Կայսերական Պարաւագանու, Մարտինիներու Մեծաւորը, Կամբոյի Եւստաց Մեծաւորը, Հայ Կոթուիներու Մեծաւորը և ի վերը Յաւնաց, ընտրեալ Պատրիարքը Տ. Տիմոֆեյ Սրբազնի իր Սրբազնականներով, և այլն: Ս. Պատրիարքը, Լուսաբարպահու Սրբազնէն և Վարդապետներէն շըլապատուած, նըղունեց ամէնքն այ Պատրիարքարանի Մեծ Գահիին մէջ պատշաճ պատուափառութեամբ:

● Եր. 23 Յուն. — Ս. Պատրիարքը Հայրը, ընկերացութեամբ Տ. Պատկ. Վրդ. ի Տ. Արթուր Արքայի, իւս Յոսպիկ, ուր Խաչ երկու օր, այս առթիւ ևս քարոզեց Ս. Ծննդեան առիթին առթիւ և օճաւուը կատարեց իշխանարիւն նորահասաւուն սպանութեամբ Այց. որ հաւեց Ս. Յովհ. Կարապետ-Մերաքի: Այցեկեց նաև Բուռուց Ս. Տարիսա (Այձեմինէ) վանքը, որ կը յաւցուի Գործք Ասաքելոցի մէջ պատմուած Գիութիւն Քոյրին գերեզմանը:

● Կիր. 24 Յուն. — Ս. Պատարագը մատուց յուեցաւ Ս. Յահիրայ Մայր Տաճարին մէջ,

ուր քարոզեց Տ. Զօտոն Վրդ., Ս. Ծննդեան առիթին առթիւ Ժանանալով հոգեւոր զարթօնների կամ վերածնութեան հարկին վրայ, որուն կը նաբաւուութիւնը մատնաշեց Ցիոնուի ապրելուն մէջ:

● Դ. 26 Յուն. — Թրութի Ս. Ծննդեան առթիւ քրիստին և Անուանակիւութեան տանին առթիւ: Ս. Պատրիարքը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, ուր առաջաւուն Հրաշապատի թափօրով մուտ գործեցին Ս. Պատրիարքը և Միարանի իր կուռարապահը Տ. Խելորպ Սրբազնի: Ս. Գիրքման մին մրց պատարագեց Կանդիսիւ Թարզեց Ս. Պատրիարքը: որ հիւթ առնելով Քիլիկին անուան առիթ իւրեցմանին վրայ հարիսասորիու Հայկական այս առջարութենէն, խոսեց անուանի և արժանիքի տաշնութեանց մասն, բացարից թէ՛ ոչ մէ անուան է որ կը բարձրացնէ արժանիքը: այ, հակազարձարար, արժանիքը՝ անուանը, և մեծ արժանիքները անուան ու սուբը մատնաշեց Ցիոնուի անունը, առան առջ ճանկի կազմա լուսոր երկանու անհետացն ետքն ալ, իր առեն պատմութեան մէջ գործք կամ յիշատակարանի մը կամ գերեզմանի մը վրայ անմահանալով: Աւ իր այդ, աշխարհի վրայ հետած անուններուն անձնն մեծն ու սուբը մատնաշեց Ցիոնուի անունը, առան առջ ճանկի կազմա լուսոր երկանու անհետացն ետքն ալ, կամ գործք կամ յիշատակարանի մը կամ գերեզմանի մը վրայ անմահանալով:

● Կիր. 31 Յուն. — Մայր Տաճարին մէջ քարոզեց Տ. Սերովիկ Վրդ., բնարանն էր Պատառ և ձեզ վերաբին ծանենէ: բացարաց թէ վերաբին ծանուղը կը յախանայ մաքի և գդացումն կիմեական փոխանութեան մէջ, վասնի մարզուն մէջ բուն մարզը խորոշն ու գդացուղն է: Խէ՛ այդ փոխանութեանը կատարուի երբ մեր Կողեկանի կանաքին մէջ տեղ բռնէն Քիմոստուի գայապահութեամբ և սկզբանքները, որնք պանկու մեր սերունան ալն էն գէ՛ մատուցութեամբ, մեղի ճանցնելու հուշումը և կառաջանորդներ ըգդեկ կողեկանի և թէ՛ իրրի լոյս յայտնութեան, ազատաբար ներգործութիւնը մը կ'ունենայ մարդուն թէ՛ մտքին և կարդային և մարդկային մէջ ընկերանին վրայ Ասոր համար է որ պատուիթիւնը իր լուսագուն և բայնականացած է ամենին աւելի այն կրօնքին՝ քրիստոնէնաթեան՝ հովանին տակ, ուր փառաւթիւնը և յայտնութիւնը զիրար լուսաբան են, այսու զիրացնելով մարդուն պատուամբ նախապաշառութեարու և բանուանց շըլապատերէն:

● Կիր. 13 Փետր. — Ս. Պատրիարքը, որ առնական յոցներութեան և յրասուաթեան համեանքով 15 օրիւէ ի վրա անկողին էր ինքան, բժշկաց յանձնաբարութեամբ այսօր երիւթով: